

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

P8_TA(2017)0093

Integruota Europos Sąjungos Arkties politika

2017 m. kovo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl integruotos Europos Sąjungos Arkties politikos (2016/2228(INI))

(2018/C 263/19)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1982 m. gruodžio 10 d. sudarytą ir nuo 1994 m. lapkričio 16 d. galiojančią Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS) ir Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (JTBKKK),
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 12 d. per 21-ąją JTBKKK šalių konferenciją Paryžiuje priimtą susitarimą (Paryžiaus susitarimas) bei 2016 m. spalio 4 d. Europos Parlamento balsavimą dėl susitarimo ratifikavimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Minamatos konvenciją, Tolinų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvenciją, Geteborgo protokolą, Stokholmo konvenciją, Orhuso konvenciją ir Biologinės įvairovės konvenciją,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų aukščiausiojo lygio susitikimą darnaus vystymosi klausimais ir į 2015 m. rugsėjo 25 d. Generalinės Asamblėjos patvirtintą išvadų dokumentą „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“ ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 1972 m. lapkričio 16 d. UNESCO pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvenciją,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją Nr. 169,
- atsižvelgdamas į Ilulisato deklaraciją, kurią 2008 m. gegužės 28 d. Arkties vandenyno konferencijoje Ilulise (Grenlandija) paskelbė penkios Arkties vandenyno pakrantės valstybės,
- atsižvelgdamas į Poliaračio inuitų deklaraciją dėl išteklių plėtojimo principų inuitų gyvenamose žemėse (angl. *Circumpolar Inuit Declaration on Resource Development Principles in Inuit Nunaat*) ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į JT deklaraciją Nr. 61/295 dėl čiabuvių tautų teisių (angl. UNDRIP), kurią 2007 m. rugsėjo 13 d. priėmė Generalinė Asamblėja,
- atsižvelgdamas į Tarybos išvadas dėl Arkties, ypač į 2016 m. birželio 20 d., 2014 m. gegužės 12 d., 2009 m. gruodžio 8 d. ir 2008 m. gruodžio 8 d. išvadas,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio mėn. paskelbtą ES visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją „Bendra vizija, bendri veiksmai: stipresnė Europa“, taip pat į dokumentą „BUSP ataskaita. Mūsų prioritetai 2016 m.“, kurį 2016 m. spalio 17 d. patvirtino Taryba,
- atsižvelgdamas į Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai 2016 m. balandžio 27 d. bendrą komunikatą „Integruota Europos Sąjungos Arkties politika“ (JOIN(2016)0021), Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės 2012 m. birželio 26 d. bendrą komunikatą „Su Arkties regionu susijusios Europos Sąjungos politikos formavimas“ (JOIN(2012)0019) ir į 2008 m. lapkričio 20 d. Komisijos komunikatą „Europos Sąjunga ir Arkties regionas“ (COM(2008)0763),

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0363.

⁽²⁾ JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija A/RES/70/1.

⁽³⁾ http://www.inuitcircumpolar.com/uploads/3/0/5/4/30542564/declaration_on_resource_development_a3_final.pdf.

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į nacionalines Arkties valstybių Arkties strategijas, ypač į Danijos Karalystės (2011 m.), Švedijos (2011 m.) ir Suomijos (2013 m.), taip pat į kitų ES ir kitų EEE valstybių narių strategijas,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 14 d. Tarybos sprendimą 2014/137/ES dėl Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykių,
- atsižvelgdamas į Deklaraciją dėl Arkties tarybos įsteigimo ir dabartinę Arkties tarybos 2015–2017 m. programą pirmininkaujant JAV,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 3–4 d. Kirkenese (Norvegija) priimtą Barenco jūros Europos ir Arkties regiono 20-ųjų bendradarbiavimo metinių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Arkties regiono parlamentų narių konferencijos ir Barenco jūros regiono parlamentinės konferencijos pareiškimus, ypač į per 2016 m. birželio 14–16 d. Ulan Udėje (Rusija) vykusią 12-ąją Arkties regiono parlamentų narių konferenciją priimtą pareiškimą,
- atsižvelgdamas į bendrą pareiškimą, priimtą per trečiąjį 2013 m. vasario 18 d. Briuselyje įvykusį atnaujintos Šiaurės dimensijos šalių ministrų posėdį,
- atsižvelgdamas į pareiškimus, priimtus Šiaurės dimensijos parlamentiniame forume, kuris 2015 m. gegužės mėn. buvo surengtas Reikjavike (Islandija), 2013 m. lapkričio mėn. – Archangelske (Rusija), 2011 m. vasario mėn. – Trumsėje (Norvegija) ir 2009 m. rugsėjo mėn. – Briuselyje,
- atsižvelgdamas į Tarptautinį laivybos poliariniuose vandenyse kodeksą, kurį priėmė Tarptautinė jūrų organizacija (TJO),
- atsižvelgdamas į Tarptautinę konvenciją dėl teršimo iš laivų prevencijos (MARPOL),
- atsižvelgdamas į Tarptautinę konvenciją dėl civilinės atsakomybės už taršos nafta padarytą žalą, Taršos nafta padarytos žalos kompensavimo fondą ir Papildomo kompensavimo fondą,
- atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 21 d. rezoliuciją dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo (pagal Tarybos metinį pranešimą Europos Parlamentui dėl bendros užsienio ir saugumo politikos)⁽¹⁾, į 2013 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl bendros saugumo ir gynybos politikos jūrinio aspekto⁽²⁾, 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl bendros saugumo ir gynybos politikos vaidmens krizių dėl klimato ir gaivalinių nelaimių atvejais⁽³⁾ ir 2012 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl Tarybos metinio pranešimo Europos Parlamentui dėl bendros užsienio ir saugumo politikos⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Arkties, ypač į 2014 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl ES Arkties strategijos⁽⁵⁾, į 2011 m. sausio 20 d. rezoliuciją dėl tvarios ES politikos Tolimojoje Šiaurėje⁽⁶⁾ ir į 2008 m. spalio 9 d. rezoliuciją dėl Arkties regiono valdymo⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. vasario 2 d. rezoliuciją dėl ES biologinės įvairovės strategijos laikotarpio vidurio peržiūros⁽⁸⁾ ir į 2016 m. gegužės 12 d. rezoliuciją dėl tolesnių veiksnių dėl Darbotvarkės iki 2030 m.⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į atitinkamas Delegacijos ryšiams su Šveicarija ir Norvegija, ES ir Islandijos jungtiniame parlamentiniame komitete bei Europos ekonominės erdvės (EEE) jungtiniame parlamentiniame komitete rekomendacijas,
- atsižvelgdamas į Komisijos 2016 m. spalio 26 d. paskelbtą Europos kosmoso strategiją (COM(2016)0705),

⁽¹⁾ OL C 436, 2016 11 24, p. 17.

⁽²⁾ OL C 93, 2016 3 9, p. 131.

⁽³⁾ OL C 419, 2015 12 16, p. 153.

⁽⁴⁾ OL C 353 E, 2013 12 3, p. 77.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0236.

⁽⁶⁾ OL C 136 E, 2012 5 11, p. 71.

⁽⁷⁾ OL C 9 E, 2010 1 15, p. 41.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai P8_TA(2016)0034.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai P8_TA(2016)0224.

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2015/1775 dėl prekybos produktais iš ruonių,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į bendrus Užsienio reikalų komiteto ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą ir Tarptautinės prekybos komiteto, Regioninės plėtros komiteto bei Žuvininkystės komiteto nuomones (A8-0032/2017),
- A. kadangi ES yra pasaulinio masto veikėja; kadangi ES nuo seno turi su istorija, geografija, ekonomika ir moksliniais tyrimais susijusių išpareigojimų Arktyje; kadangi trys jos valstybės narės – Danija, Suomija ir Švedija – yra Arkties regiono šalys; kadangi Arkties regioną supa tarptautiniai vandenys ir viso pasaulio, įskaitant Europos Sąjungą, piliečiai ir vyriausybės turi pareigą padėti saugoti Arktį;
- B. kadangi ES veikla Šiaurės regione ir Arktyje prasidėjo jau praėjusio amžiaus paskutinio dešimtmečio pradžioje, kai ES dalyvavo steigiant Baltijos jūros valstybių tarybą (BJVT) ir Barenco jūros Europos ir Arkties tarybą (angl. BEAC) ir kai Komisija tapo tikrąja šių organizacijų nare;
- C. kadangi Šiaurės dimensijos politika, kuri daro įtaką ne tik ES vidaus reikalams, bet ir išorės santykiams, išsivystė į lygiavertę ES, Rusijos, Norvegijos ir Islandijos partnerystę; kadangi įgyvendinant šią bendrą politiką be Šiaurės dimensijos partnerių dalyvauja keletas kitų daugiašalių organizacijų, pavyzdžiui, Arkties taryba, BJVT ir BEAC, o Kanada bei Jungtinės Amerikos Valstijos yra stebėtojos; kadangi ši politika apima didelę geografinę teritoriją ir plėtojant praktinį regioninį bendradarbiavimą atlieka svarbų vaidmenį tvaraus vystymosi, visuomenės sveikatos ir socialinės gerovės, kultūros, aplinkos apsaugos ir logistikos bei transporto srityse;
- D. kadangi ES palaipsniui suformavo ir išplėtė savo Arkties politiką; kadangi kintantys išpareigojimai ir bendri ES interesai geriausiai tenkinami gerai koordinuojamomis bendromis priemonėmis; kadangi su Arkties regionu susijusias problemas reikia spręsti imantis bendrų veiksmų regiono ir tarptautiniu lygmenimis;
- E. kadangi Arkties regionas susiduria su unikaliais socialiniais, aplinkosaugos ir ekonominiais iššūkiais;
- F. kadangi Europos Arkties regione gyventojai yra retai pasiskirstę didelėje teritorijoje, kuriai būdingas transporto jungčių, pvz., kelių, geležinkelių ir skrydžių tarp rytų ir vakarų jungčių, trūkumas; kadangi į Europos Arkties regioną yra nepakankamai investuojama;
- G. kadangi Arkties regionui taikoma plati tarptautinė teisinė sistema;
- H. kadangi Arkties taryba yra pagrindinis bendradarbiavimo Arkties klausimais forumas; kadangi per 20 egzistavimo metų Arkties taryba parodė, kad geba išlaikyti konstruktyvų ir teigiamą bendradarbiavimą, prisitaikyti prie naujų iššūkių ir imtis naujų užduočių;
- I. kadangi Arkties valstybių sausumos teritorija ir vandenys priklauso jų suverenitetui ir jurisdikcijai; kadangi reikia gerbti Arkties regiono gyventojų teises siekti, kad jų gamtos išteklių būtų naudojami tausiai;
- J. kadangi susidomėjimas Arktimi ir jos išteklių didėja dėl kintančios regiono aplinkos ir išteklių trūkumo; kadangi geopolitinė regiono svarba didėja; kadangi dėl klimato kaitos poveikio ir didėjančios konkurencijos siekiant pasinaudoti Arktimi ir jos gamtos išteklių, taip pat gausėjančios ekonominės veiklos regionui kilo grėsmių, įskaitant su aplinka ir žmonių saugumu susijusias problemas, tačiau taip pat atsirado naujų galimybių, pavyzdžiui, sukurti itin išvystytą ir tvarią bioekonomiką; kadangi dėl klimato kaitos atsirado naujų navigacijos maršrutų ir bus galima

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

pasinaudoti naujais žvejybos plotais ir gamtos ištekliais, o tai galėtų paskatinti daugiau žmogaus veiklos ir ekologinių iššūkių šiame regione;

- K. kadangi Arktis ilgai buvo konstruktyvaus tarptautinio bendradarbiavimo regionas ir kadangi būtina, kad Arktis išliktų mažos įtampos regionu;
- L. kadangi geras prieinamumas siekiant geriau sujungti Šiaurės regiono kaimo vietoves su likusia ES teritorija yra viena iš būtinųjų sąlygų, suteikiančių galimybę užtikrinti tvarią ir konkurencingą ekonominę plėtrą šiauriniuose augimo centruose atsižvelgiant į didėjančių investuotojų ir suinteresuotųjų šalių dėmesį jų nepanaudotiems ištekliams ir svarbiausiam jų vaidmeniui sprendžiant ekologines problemas;
- M. kadangi iki 2015 m. Rusijos Federacija turėjo įrengusi ne mažiau kaip šešias naujas bazes į šiaurę nuo poliarninio rato, įskaitant 6 giliavandenius uostus ir 13 oro uostų, ir Arkties regione dislokavo daugiau sausumos pajėgų;
- N. kadangi tvirta, sveika ir tvari Arkties ekosistema, kurioje išsikūrusios gyvybingos bendruomenės, yra strategiškai svarbi politiniam ir ekonominiam Europos ir pasaulio stabilumui; kadangi Arktyje yra daugiau kaip pusė pasaulio šlapžemių ir Arktis atlieka esminį vaidmenį vandens valymo srityje; kadangi Arktis padeda siekti tikslo užtikrinti tinkamą vandens būklę Europos Sąjungoje pagal vandens pagrindų direktyvą; kadangi neveiklumo Arkties socialinės sistemos ir ekosistemos apsaugos srityje kaina proporcingai didėja;
- O. kadangi Arkties vandenyno ledas nuo 1981 m. gerokai sumažėjo, mažėja po amžinuoju įšalu esantys sluoksniai (dėl to kyla rizika, kad į atmosferą atsitiktinai išsiskirs didžiuliai kiekiai anglies dioksido⁽¹⁾ ir metano), sniego danga ir toliau mažėja, o dėl tirpstančių ledynų pasaulyje kyla jūros lygis; kadangi buvo pastebėta, kad jūros ledas nyksta dar greičiau nei buvo numatyta pagal modelius, o jūroje ledynų tūris vasaros laikotarpiu per 35 metus sumažėjo daugiau kaip 40 proc.; kadangi klimato kaita du kartus greičiau vyksta poliarniniuose regionuose ir vis spartėja, sukeldama nežinomų ir nuspėjamų pokyčių pasaulio ekosistemose;
- P. kadangi trys ES valstybės narės (Danija, Suomija ir Švedija) ir viena užjūrio šalis ir teritorija (Grenlandija) yra aštuonių narių Arkties tarybos narės, o kitos septynios valstybės narės (Prancūzija, Vokietija, Italija, Nyderlandai, Lenkija, Ispanija ir Jungtinė Karalystė) yra stebėtojos; kadangi ES laukia, kol bus galutinai patvirtintas jos oficialus stebėtojos statusas Arkties taryboje;
- Q. kadangi aplinkos apsauga ir darnus vystymasis yra du pagrindiniai Otavos deklaracijos, kuri 1996 m. tapo pamatu Arkties tarybai, principai;
- R. kadangi Arkties regione gyvena apie keturis milijonus gyventojų, iš kurių apie 10 proc. yra čiabuviai; kadangi pažeidžiamai Arkties aplinkai, taip pat čiabuvių pagrindinėms teisėms reikia griežtesnių pagarbos ir apsaugos priemonių; kadangi turi būti užtikrintos čiabuvių ir vietos gyventojų teisės pritarti sprendimams, susijusiems su gamtos išteklių gavyba, ir dalyvauti juos priimant; kadangi Arktyje didėjanti tarša ir sunkiųjų metalų kiekis daro neigiamą poveikį maisto grandinei, t. y. faunai ir florai, ypač žuvims, todėl kelia didelę grėsmę vietos gyventojų ir kitų regionų žuvininkystės produktų vartotojų sveikatai;
- S. kadangi Arkties ekosistemos, įskaitant jos florą ir fauną, yra ypač pažeidžiamos trukdžių ir jų atkūrimo laikotarpis yra gana ilgas; kadangi neigiami padariniai aplinkai dažnai yra kaupiamieji ir negrįžtami ir jie dažnai daro išorinį geografinį ir ekologinį poveikį (pvz., žalą vandenyno ekosistemoms);
- T. kadangi pastaraisiais dešimtmečiais temperatūra Arktyje kyla apytikriai du kartus greičiau nei vidutinė temperatūra pasaulyje;

(¹) Apskaičiuota, kad Arktyje glūdi pusantro milijardo tonų CO₂.

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

- U. kadangi didėjantis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir oro tarša prisideda prie Arkties klimato kaitos; kadangi Arkties klimato taršos šaltiniai daugiausia yra iš Azijos, Šiaurės Amerikos ir Europos, taigi išmetamųjų teršalų mažinimo priemonės ES vaidiną didelį vaidmenį kovojant su Arkties klimato kaita;
- V. kadangi rizika, kurią kelia Arkties jūrų transporte naudojamas mazutas, yra įvairi: išsiliejimo atveju labai tirštos konsistencijos degalai virsta emulsija, nusėda ir gali būti pernešami itin ilgais nuotoliais, jeigu įstringa lede; išsiliejęs mazutas kelia didžiulę riziką Arkties čiabuvių bendruomenių, kurios pragyvena žvejodamos ir medžiodamos, apsirūpinimo maistu saugumui; deginant mazutą išsiskiria sieros oksidai ir sunkieji metalai, taip pat didelis kiekis suodžių, kurie, nusėdę ant Arkties ledo, skatina šilumos sugertį ledo masėje ir taip paspartina tirpimo procesą ir daro poveikį klimato kaitai; kadangi TJO yra uždraudusi vežti mazutą Antarktį supančiais vandenimis ir jį ten naudoti;
- W. kadangi ES turi atlikti lyderės vaidmenį vykdant diskusijas ir derybas tarptautiniuose forumuose, kad visi dalyviai prisiimtų įsipareigojimus sumažinti išmetamus šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir teršalų kiekius ir kad būtų galima spręsti vis aktualesnius tausaus išteklių valdymo uždavinius;
- X. kadangi reikėtų atsižvelgti į riziką, kylančią dėl branduolinės energijos naudojimo ledlaužiuose ir pakrantėse veikiančiuose įrenginiuose, ir ją sumažinti vykdant visą veiklą, susijusią su pasirengimu nelaimėms ir pagalbos teikimu;
- Y. kadangi bet kokios rūšies atliekų laikymas Arkties amžinajame išale jokiomis aplinkybėmis nėra tvarus atliekų tvarkymo būdas, kaip rodo Grenlandijoje įrengtoje bazėje „Amžiaus stovykla“ (angl. Camp Century) neseniai nustatyti faktai;
- Z. kadangi ES politika Arkties regione turėtų labiau atspindėti darnaus vystymosi tikslus, kuriuos ES įsipareigojo pasiekti iki 2030 m.;
- AA. kadangi moksliniais faktais grindžiamas sprendimų priėmimas, įskaitant vietos gyventojų ir čiabuvių žinias, yra esminis dalykas siekiant išsaugoti trapias Arkties ekosistemas, sumažinti riziką ir sudaryti galimybes vietos bendruomenėms prisitaikyti ir skatinti darnų vystymąsi; kadangi ES yra pirmaujanti finansavimo Arkties moksliniams tyrimams teikėja pasaulyje ir skatina laisvą keitimąsi jų rezultatais;
- AB. kadangi subalansuotas Arkties pramoninės praktinės patirties bei specializacijos ir įsipareigojimo siekti ekologiško ir darnaus vystymosi tikslų derinys gali padėti Arkties regione skatinti ekologiškas inovacijas, pramonės simbiozę ir veiksmingą atliekų tvarkymą, taip išlaikant švarią Arkties aplinką ir naujų bei atsirandančių verslo galimybių ir darbo vietų kūrimo galimybes, taigi šiame procese prisidedant ir prie jaunimo užimtumo bei senėjančios visuomenės klausimų sprendimo;
- AC. kadangi ES esamo palydovinio ryšio techniniai pajėgumai kartu su programos „Copernicus“ ir sistemos GALILEO paslaugomis ir infrastruktūra galėtų atitikti Arkties regione esančių naudotojų poreikius;
- AD. kadangi labai svarbu įtraukti vietos bendruomenes, siekiant užtikrinti sėkmingą gamtos išteklių valdymą ir trapių ekosistemų atsparumo didinimą;
- AE. kadangi pripažįsta, kad priimant sprendimus Arkties regione svarbu atsižvelgti į tradicines ir vietos gyventojų žinias;
- AF. kadangi pagal Jungtinių Tautų deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių (angl. UNDRIP) turi būti saugomos samių, nencų, chantų, evenkų, čiukčių, aleutų, jupikų ir inuitų kultūros; kadangi Arkties čiabuviai turi teisę naudoti gamtinius išteklius savo gyvenamojoje teritorijoje ir todėl turėtų būti įtraukti į visus būsimus verslinės žvejybos planus;

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

AG. kadangi bet kokia žvejybos veikla Arkties regione turi būti vykdoma laikantis esamų tarptautinių susitarimų, kuriais reglamentuojama veikla regione, įskaitant 1920 m. Špicbergeno salyno sutartį ir ypač visas šios sutarties šalių teises, taip pat paisant visų istorinių žvejybos teisių;

1. palankiai vertina bendrą komunikatą kaip tinkamą žingsnį siekiant sukurti integruotą ES Arkties politiką – jame nustatomos konkrečios veiklos sritys, ir sukurti nuoseklesnę į Europos Arktį nukreiptiems ES veiksams skirtą sistemą; pabrėžia, kad būtinas didesnis ES vidaus ir išorės politikos Arkties klausimais nuoseklumas; ragina Komisiją nustatyti konkrečias jos komunikate numatytų tikslų įgyvendinimo priemones ir tolesnes priemones; dar kartą ragina parengti išsamią ES išsipareigojimų Arktyje strategiją ir konkrečių veiksmų planą, kurio atskaitos taškas turėtų būti pažeidžiamos Arkties ekosistemos apsauga;

2. teigiamai vertina tris bendrame komunikate nurodytas prioritetines sritis, t. y. klimato kaitą, darnų vystymąsi ir tarptautinį bendradarbiavimą;

3. pabrėžia UNCLOS svarbą nustatant būtiną daugiašalę teisinę sistemą visai vandenyne, įskaitant Arktį, vykdomai veiklai, Arkties žemyninio šelfo ribų nustatymui ir Arkties vidaus suvereniteto klausimų, susijusių su teritorine jūra, sprendimui; pažymi, kad Arktyje yra tik labai nedaug neišspręstų jurisdikcijos klausimų; mano, kad Arktyje itin svarbu laikytis tarptautinės teisės; pažymi, kad vandenys aplink šiaurės polių daugiausia yra tarptautiniai vandenys; pritaria tam, kad ES atliktų svarbų vaidmenį skatinant veiksmingus daugiašalius susitarimus ir pasaulinę taisyklėmis grindžiamą tvarką gerindama atitinkamus tarptautinius, regioninius ir dvišalius susitarimus ir sistemas ir nuosekliai jas įgyvendindama; pabrėžia, kad ES turėtų atlikti teigiamą vaidmenį skatinant ir remiant susitarimus, padedančius stiprinti biologinės įvairovės ir aplinkos valdymą nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiame Arkties vandenyne; atkreipia dėmesį į tai, kad tai netaikoma navigacijai ir tradiciniams pragyvenimo būdams; primygtinai ragina ES glaudžiai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant remti regiono aplinkos išsaugojimą ir apsaugą; pabrėžia svarbų Arkties tarybos vaidmenį Arkties regione išlaikant konstruktyvų bendradarbiavimą, mažą įtampą, taiką ir stabilumą;

4. palankiai vertina tai, kad Europos Sąjunga ratifikavo Paryžiaus susitarimą ir kad 2016 m. lapkričio 4 d. jis įsigaliojo; ragina visas šalis jį greitai ir veiksmingai įgyvendinti; ragina valstybes nares ratifikuoti Paryžiaus susitarimą, siekiant įgyvendinti plataus užmojo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslus ir priemones prekybos apyvartiniais taršos leidimais ir pastangų pasidalijimo srityse, atsižvelgiant į tikslą iki 2100 m. apriboti temperatūros kilimą iki 1,5 °C;

5. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis aktyvesnio vaidmens siekiant veiksmingai įgyvendinti tarptautines konvencijas, pavyzdžiui, Paryžiaus susitarimą, Minamatos konvenciją, Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvenciją, Geteborgo protokolą, Stokholmo konvenciją, Tarptautinį laivybos poliariniuose vandenyse kodeksą (Poliarinį kodeksą) ir Biologinės įvairovės konvenciją; ragina Komisiją skirti ypatingą dėmesį vykstančiam tarptautiniam procesui, kurį inicijavo Patvariųjų organinių teršalų kontrolės komitetas, siekiant toliau laipsniškai nutraukti patvariųjų organinių teršalų ir suodžių naudojimą; ragina ES šalis partneres padaryti tą patį;

6. pritaria tam, kad būtų sukurtas saugomų Arkties teritorijų tinklas ir kad už pakrantės valstybių ekonominių zonų ribų aplink šiaurės ašigalį esanti tarptautinė jūros teritorija būtų saugoma;

7. ragina verslinę žvejybą Arkties regione vystyti visapusiškai atsižvelgiant į regiono pažeidžiamumą ir specifiką; primygtinai reikalauja, kad prieš pradėdant bet kokią naują verslinės žvejybos veiklą Arkties regione, turi būti atlikti patikimi ir prevenciniai moksliniai išteklių vertinimai, siekiant nustatyti žvejybos rodiklius, kuriuos taikant tiksliniai žuvų išteklių bus išsaugoti virš rodiklio, kurį pasiekus galima užtikrinti didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį, ir nebus išekvotos kitos rūšys arba padaryta didelė žala jūrų aplinkai; pabrėžia, kad visą žvejybą atviroje jūroje turi reglamentuoti regioninė žuvininkystės valdymo organizacija, kuri vadovautųsi mokslinėmis konsultacijomis ir turėtų tvirtą kontrolės ir stebėsenos programą, kad galėtų užtikrinti, jog būtų laikomasi valdymo priemonių; pažymi, kad žvejyba išskirtinėse ekonominėse zonose turi atitikti tokius pačius standartus; ragina stabdyti pramoninę žvejybą, įskaitant žvejybą naudojant dugninį tralą, Arkties vandenyse, kuriuose anksčiau nebuvo žvejojama;

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

8. palankiai vertina vykstančias derybas dėl tarptautinio Arkties pakrantės valstybių ir tarptautinių šalių susitarimo, siekiant užkirsti kelią neregamentuojamai žvejybai tarptautiniuose Arkties vandenyse, ir ragina Komisiją ir valstybes nares pasirašyti šią deklaraciją ir pritarti tam, kad ši deklaracija būtų privaloma ją pasirašiusioms šalims;

9. ragina Komisiją remti ir skatinti Arkties šalis toliau kaupti turimą informaciją apie visus regiono išteklius ir juos analizuoti;

10. ragina Komisiją ir valstybes nares remiantis ES teisine sistema dėti daugiau pastangų siekiant susitarti dėl plataus užmojo mažinimo tikslų derybose dėl Teršalų išmetimo nacionalinių ribų direktyvos mažinant vietos taršos lygį, pasinaudojant Švaraus oro dokumentų rinkiniu, kad būtų sumažinta plataus masto tarša, ypač tarša suodžiais, ir derantis dėl plataus užmojo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo tikslų ir priemonių, taikomų apyvartinių taršos leidimų prekybos ir pastangų pasidalijimo sektoriams, atsižvelgiant į tikslą iki 2100 m. apriboti temperatūros kilimą iki 1,5 °C;

11. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad JT vandenynų susitarimas dėl biologinės įvairovės apsaugos už nacionalinės jurisdikcijos ribų, dėl kurio dabar deramasi, būtų tvirtas bei veiksmingas ir juo būtų galima užtikrinti tinkamą saugomų jūrų rajonų, įskaitant neliečiamus jūrų draustinius, nustatymo, skyrimo, valdymo ir vykdymo užtikrinimo procesą;

12. ragina Komisiją ir valstybes nares patvirtinti savo vaidmenį veiksmingai įgyvendinant Biologinės įvairovės konvenciją ir susijusius tarptautinius susitarimus; mano, jog svarbu, kad įgyvendinant strateginį planą, susijusį su ekosistemoms grėsmę keliančių žalingų svetimų rūšių nustatymu ir jų prioritetinio sąrašo sudarymu bei jų plitimo būdais, dėl kurio susitarta Nagojos protokolo 10 straipsnyje, žalingiausios invazinės rūšys būtų kontroliuojamos arba sunaikinamos ir kad priemonės būtų nukreiptos į jų plitimo būdus, siekiant užkirsti kelią žalingų svetimų rūšių persikėlimui ir invazijai, be kita ko, ir Arkties teritorijose;

13. ragina valstybes nares uždrausti subsidijas iškastiniam kurui, dėl kurių sumažėja energijos gamybos deginant iškastinį kurą sąnaudos, taip stengiantis neskatinti iškastinio kuro gavybos ir naudojimo;

14. ragina ES skatinti griežtus atsargumo reguliavimo standartus aplinkos apsaugos ir saugumo srityje, kurie būtų taikomi tarptautiniu mastu vykdant naftos paiešką, žvalgybą ir gavybą; ragina uždrausti naftos gręžybą ledo sukaustytuose ES ir EEE Arkties vandenyse ir ragina ES skatinti panašius atsargumo standartus Arkties taryboje ir Arkties pakrančių valstybėse;

15. pabrėžia, jog svarbu, kad ES paragintų sparčiai ratifikuoti Minamatos konvenciją, siekiant užkirsti kelią gyvsidabrio išmetimui ir sumažinti išmetamą jo kiekį;

16. teigiamai vertina Komisijos ketinimą nukreipti Europos struktūrinių ir investicijų (ESI) fondų lėšas į kovos su klimato kaita veiksmų Arktyje integravimo priemones, atsižvelgiant į vietos sąlygas ir ypatingą Arkties regionų pobūdį;

17. pabrėžia, kad Arkties gamtos išteklių naudojimas, kurio mastas didėja, turėtų būti vykdomas atsižvelgiant į vietos gyventojus ir jų interesus ir visapusiškai išpareigojant saugoti pažeidžiamą Arkties aplinką; mano, kad šis strateginis pasirinkimas neatsiejamas nuo teisėtumo ir vietinės paramos ES veiklai Arkties regione užsitikrinimo;

18. ragina Komisiją ir valstybes nares, kurios yra Arkties tarybos narės ar stebėtojos, remti Arkties tarybos vykdomą darbą, susijusį su poveikio aplinkai vertinimais, siekiant išsaugoti pažeidžiamas Arkties ekosistemas vadovaujantis Espo konvencijos nuostatomis; pabrėžia didžiulę šių poveikio aplinkai vertinimų svarbą užtikrinant tvarią ekonominės veiklos plėtrą ir itin pažeidžiamų Arkties ekosistemų ir bendruomenių apsaugą; atkreipia dėmesį į šiuos neišsamius kriterijus Arktuje vykdomiems projektams vertinti, kuriuos pateikė Inuitų poliaračio taryba (angl. Inuit Circumpolar Council):

— vykdant projektą ir jam pasibaigus turi būti atsižvelgta į visą galimą poveikį aplinkai, socialinį ir ekonominį poveikį ir poveikį kultūrai, įskaitant kaupiamąjį poveikį dabartiniams ir būsimiems projektams;

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

- atsargumo principas ir principas „teršėjas moka“ turi būti taikomi visais projektų planavimo, vertinimo, įgyvendinimo ir regeneravimo etapais;
- buveinių ir susijusių žemių regeneravimas ir atkūrimas turi būti kruopščiai planuojamas ir išlaidos visiškai padengiamos iš anksto;
- projektų pasiūlymai dėl atsako išsiliejus naftai turi apimti įrodymus apie pramonės gebėjimą surinkti išsiliejusią naftą, kai ledas išalęs, sulūžęs ir šąla iš naujo;
- turi būti nustatyta tarptautinė atsakomybės ir kompensavimo už naftos išteklių žvalgybos ir eksploatavimo jūroje keliamą žemių, vandens ir jūrų teritorijų taršą sistema;

19. pabrėžia, kaip svarbu bendradarbiaujant su verslo sektoriaus atstovais, pvz., Arkties ekonomine taryba, rasti įmonių socialinės atsakomybės principo įtraukimo į Arkties regione veikiančių įmonių veiklą mechanizmus; rekomenduoja išnagrinėti galimybę taikant savanoriškus mechanizmus skatinti laikytis aukštų pramonės veiklos socialinėje ir aplinkosaugos srityse standartų, pvz., pabrėžti geriausius veiklos rezultatus Arkties įmonių socialinės atsakomybės indekse, kuris būtų grindžiamas, pvz., Arkties verslo investicijų protokolu ir JT Pasaulinio susitarimo iniciatyva;

20. ragina Komisiją ir valstybes nares paremti visas TJO dedamas pastangas pasiekti visuotinį susitarimą dėl laivų išmetamų teršalų kiekio mažinimo;

21. pripažįsta nuolatinio ir pakankamo finansavimo svarbą retai gyvenamoms šiaurinėms teritorijoms, kad jose galėtų būti įveikiami tokie nuolatiniai sunkumai, kaip mažas gyventojų skaičius, atšiaurios klimato sąlygos ir dideli atstumai;

22. ragina ES institucijas ir susijusias valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti Arkties klausimais; ragina valstybes nares, kurios yra Arkties tarybos narės, informuoti kitas valstybes nares ir vyriausiąją įgaliotinę apie visus bendros svarbos klausimus Arkties taryboje laikantis Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnio 2 dalies;

23. pabrėžia, kad ES būtina įsitraukti į politinį dialogą su visais Arkties partneriais ir ragina užtikrinti tvirtesnę ES, Arkties tarybos Šiaurės dimensijos požiūriu, Barenco jūros Europos ir Arkties tarybos ir kitų institucijų, bendradarbiaujančių Tolimojoje Šiaurėje, bendradarbiavimą; pabrėžia svarbų vaidmenį, kurį Arkties taryboje atlieka stebėtojos, turinčios didelės patirties ir seniai dalyvaujančios moksliniame ir politiniame bendradarbiavime Arktėje; šiuo požiūriu teigiamai vertina nuolatinį stebėtojų ir Arkties tarybai pirmininkaujančios valstybės narės dialogą;

24. tvirtai pritaria tam, kad ES būtų suteiktas stebėtojos statusas Arkties taryboje; yra įsitikinęs, kad visateisis ES oficialios stebėtojos statusas padarytų teigiamą įtaką Arkties tarybos politiniam ir instituciniam vaidmeniui sprendžiant su Arktimi susijusius klausimus ir jį sustiprintų;

25. teigiamai vertina didesnę Komisijos ir EIVT veiksmų Arkties klausimais koordinavimą; siūlo sukurti EIVT Šiaurės politikos skyrių ir stiprinti EIVT bei Komisijos vidaus tarnybų bendradarbiavimą siekiant užtikrinti nuoseklų, koordinuojamą ir integruotą politikos metodą, taikytiną visose pagrindinėse politikos srityse;

26. atkreipia dėmesį į ES gebėjimą prisidėti prie galimų saugumo uždavinių sprendimo; ragina ES, vykdamą partnerystę su valstybėmis narėmis ir bendradarbiaujant su Arkties valstybėmis, prisidėti prie civilinio saugumo mechanizmų kūrimo, taip pat prie gamtos ir žmogaus sukeltų krizių ir nelaimių valdymo pajėgumų ir paieškos bei gelbėjimo infrastruktūros stiprinimo;

27. atkreipia dėmesį į tai, kad energetinis saugumas glaudžiai susijęs su klimato kaita; mano, kad energetinis saugumas turi būti didinamas mažinant ES priklausomybę nuo iškastinio kuro; pabrėžia tai, kad Arkties transformacija yra vienas iš svarbiausių klimato kaitos padarinių ES saugumui; pabrėžia, kad šio rizikos daugiklio klausimą būtina spręsti numatant sustiprintą ES Arkties strategiją ir įgyvendinant patobulintą ES gaminamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo politiką, pagal kurią būtų gerokai sumažinta Sąjungos priklausomybė nuo išorės šaltinių ir taip būtų pagerinta jos saugumo padėtis;

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

28. ragina visose Arkties valstybėse laikantis nustatytos gerosios praktikos parengti reagavimo į laukinės gamtos taršą nafta veiksmų planus, apimančius veiksmingą pažeidžiamų rūšių, kurioms kyla pavojus, būklės vertinimą, taip pat praktiškai įgyvendinamą prevencijos ir reagavimo strategiją, siekiant užtikrinti jų apsaugą;
29. atkreipia dėmesį į nuolatinį konstruktyvų ir pragmatišką tarpvalstybinį bendradarbiavimą, vykstantį įgyvendinant Šiaurės dimensijos politiką ir pagal ją sudarytus partnerystės susitarimus, ir bendradarbiavimą Barenco jūros regione;
30. pabrėžia, kad svarbu nuolat bendradarbiauti ir vykdyti dialogą su Rusija Arkties regioninio bendradarbiavimo, ypač ES ir Rusijos tarpvalstybinio bendradarbiavimo, klausimais neatsižvelgiant į tai, kad regione dislokuojama vis daugiau Rusijos ginkluotųjų pajėgų, kuriamos ir vėl atidaromos Rusijos karinės bazės ir kuriama Rusijos Arkties karinė apygarda; pabrėžia, kad ES būtina toliau ginti savo interesus, susijusius su Rusija, naudojant pasirinktinį bendradarbiavimą ir siekti pažangos sprendžiant bendro intereso klausimus, jei esama galimybių pasaulinio masto priemonėmis spręsti bendras problemas ir atremti bendrus pavojus; primygtinai ragina įtraukti šį klausimą į ES Arkties strategiją; pabrėžia, kad Arkties regionas yra neatskiriama tarptautinių santykių aplinkosaugos, ekonominės ir politinės sričių dalis;
31. laikosi nuomonės, kad Šiaurės dimensijos politika yra sėkmingas stabilumo, bendros atsakomybės ir ištraukimo į bendradarbiavimą Arkties klausimais modelis; pabrėžia Šiaurės dimensijos sektorinių partnerysčių, ypač partnerysčių aplinkos ir infrastruktūros bei logistikos sektoriuose, svarbą;
32. pažymi, kad atsirado Arkties migracijos į ES maršrutų; pabrėžia, kad rengiant ES Arkties strategiją turėtų būti atsižvelgiama į migracijos maršrutus ir didėjančias transporto apimtis;
33. pakartoja savo raginimą ES ir jos valstybėms narėms aktyviai remti navigacijos laisvės ir taikios kelionės principus;
34. palankiai vertina planus sukurti Europos Arkties regiono suinteresuotųjų subjektų forumą; atkreipia dėmesį į būtinybę didinti esamų finansinių priemonių sinergiją, kad būtų išvengta galimo dubliavimosi ir kuo labiau padidinta ES vidaus ir išorės programų sąveika; atkreipia dėmesį į tai, kad Suomija pasisiūlė 2017 m. surengti pirmąjį forumą;
35. pabrėžia, kad svarbu įtraukti tradicines ir vietos gyventojų žinias į sprendimų priėmimo procesą Arktyje;
36. dar kartą patvirtina, kad ES remia JT deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių; ypač primena jos 19 straipsnį, kuriame teigiama, kad prieš priimdamos ir įgyvendindamos teises arba administracines priemones, kurios gali daryti poveikį čiabuvių tautoms, valstybės konsultuojasi ir sąžiningai bendradarbiauja su čiabuvių tautoms atstovaujančiomis institucijomis, siekdamos gauti jų savanorišką ir turimomis žiniomis pagrįstą išankstinį pritarimą; ragina geriau ir anksčiau įtraukti čiabuvius formuojant į piliečius orientuotą Arkties politiką, taip pat įtraukti juos į Arkties tarybos veiklą; pabrėžia, kad įtraukus juos į sprendimų priėmimo procesą būtų sudarytos palankesnės sąlygos tvariam Arkties gamtos išteklių valdymui; pabrėžia būtinybę apsaugoti ir skatinti jų teises, kultūrą ir kalbą; pabrėžia būtinybę tvariai plėtoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius Arkties regione, taip pat atsižvelgiant į pažeidžiamą aplinką ir visapusiškai dalyvaujant čiabuvių tautoms;
37. atkreipia ypatingą dėmesį į 4.5 darnaus vystymosi tikslą (DVT), kuris apima vienodas galimybes čiabuvių tautoms gauti visų lygių išsilavinimą ir profesinį mokymą, be kita ko, ir savo gimtąja kalba;
38. pabrėžia, kad prieinamas, kompleksinis, saugus ir tvarus turizmas Europos Arkties kaimo vietovėse ir retai apgyvendintose teritorijose gali padėti plėtoti verslo veiklą, kuri savo ruožtu gali prisidėti prie darbo vietų kūrimo mažosiose ir vidutinėse įmonėse ir paskatinti bendrą teigiamą regiono plėtrą; todėl pabrėžia, kad turizmas regione turėtų būti skatinamas dėl savo susijusio socialinio ir aplinkosauginio poveikio infrastruktūrai ir moksliniams tyrimams, švietimui ir mokymui;
39. atkreipia dėmesį į čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių vaidmenį siekiant, kad Arkties regionas išliktų gyvybingas ir tvarus; ragina Komisiją pirmiausia suteikti šioms bendruomenėms galimybes susipažinti su visa susijusia informacija apie ES bendrosios rinkos reikalavimus, geriausią patirtį ir finansavimo priemones; pabrėžia sklandžiai veikiančių transporto, ryšių ir elektros energijos tinklų bei kosminių geografinės vietos nustatymo ir telekomunikacijų technologijų vaidmenį kuriant ekonominę veiklą regione; primena Komisijai jos prievoles, nustatytas Reglamente (ES) 2015/1775, teikti ataskaitas ir informuoti visuomenę ir kompetentingas institucijas apie reglamento nuostatas; pabrėžia būtinybę įtraukti čiabuvių ir

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

vietos gyventojų praktines žinias, taip pat užtikrinti aktyvesnį čiabuvių ir vietos bendruomenių dalyvavimą, pritarimą ir bendradarbiavimą sprendimų priėmimo procesuose; pabrėžia, kad reikia būtinos paramos ir finansavimo; atsižvelgdamas į tai, siūlo įsteigti Arkties čiabuvių atstovybę Briuselyje, kad jų dalyvavimas būtų matomesnis; laikosi nuomonės, kad plėtojant Arkties atsinaujinančiuosius išteklius ES turėtų remti novatoriškų technologijų diegimą Arkyje;

40. pabrėžia, kad ypatingai svarbu išlaikyti tvariai išsivysčiusias bendruomenes, besinaudojančias naujausiomis informacinėmis technologijomis ir besidžiaugiančias aukšta gyvenimo kokybe Arkyje ir kad ES šiuo klausimu gali atlikti nepaprastai svarbų vaidmenį; pakartoja, kad Arkties gyventojai turi teisę pasirinkti savo pačių pragyvenimo šaltinius ir pripažįsta jų norą, kad regionas vystytųsi darniai; prašo EIVT ir Komisijos sustiprinti dialogą su jais ir išnagrinėti galimybę skirti lėšų šioms asociacijoms ir užtikrinti, kad į jų nuomonę būtų atsižvelgiama per ES diskusijas dėl Arkties; teigiamai vertina JT specialiojo pranešėjo čiabuvių tautų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių padėties klausimais ir JT ekspertų grupės čiabuvių tautų teisių klausimais darbą;

41. pabrėžia, kad mokslas turėtų būti politikos formavimo Arkyje pagrindas, kai tai susiję su aplinkos apsauga ir kova su klimato kaita;

42. pabrėžia gyvybiškai svarbų ESI fondų vaidmenį plėtojant Europos Arktį ir kuriant tvarų ekonomikos augimą bei kokybiškų darbo vietų į ateitį orientuotuose sektoriuose kūrimą; taip pat pabrėžia poreikį atsakingai bei saikingai vystyti Arkties gamtinius išteklius; atkreipia dėmesį į nuolatinis trūkumus, už kuriuos turėtų būti kompensuojama (SESV 174 straipsnis); pabrėžia įvairių sričių, pvz., skaitmeninės darbotvarkės, klimato kaitos, mėlynojo augimo ir kt., strategijos ilgalaikę svarbą;

43. pabrėžia gero Arkties regiono prieinamumo TEN-T tinklui, planuojamo jo pagrindinio tinklo koridoriaus, Šiaurės jūros–Baltijos jūros ir Skandinavijos–Viduržemio jūros koridorių išplėtimo, taip pat antrojo lygio prieigos ruožų, kaip pagrindinės transporto struktūros, suteikiančios galimybę siekti tvaraus asmenų ir prekių judumo, svarbą; primena ES fondų, pvz., Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) ir Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) galimybes finansuojant Europos Arkties infrastruktūros projektus; šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į svarbų Europos investicijų banko (EIB) vaidmenį; siūlo Komisijai išnagrinėti galimybę platesniu mastu bendradarbiauti finansų srityje diegiant naują infrastruktūrą ir jungtis, įskaitant IRT sistemas;

44. palankiai vertina Komisijos išipareigojimą bent išlaikyti finansavimo, pagal programą „Horizontas 2020“ skiriamo Arkties mokslinių tyrimų programai, lygį ir ypač jos ketinimą remti novatoriškų technologijų diegimą; ragina Komisiją daugiametėje finansinėje programoje (DFP) po 2020 m. padidinti ES finansavimą, skiriamą Arkties moksliniams tyrimams; ragina Komisiją Arkties tyrinėjimo tikslais toliau ir aktyviau pasinaudoti programos „Horizontas 2020“ ir kitų finansavimo programų lėšomis;

45. pažymi, kad Arkties jūrų ekosistemos yra labai svarbios siekiant išsaugoti pasaulinę biologinę įvairovę; pažymi, kad Arkties jūros ledo tirpimas ir kiti aplinkos pokyčiai Arkyje bei ribotos mokslinės žinios apie jūrų išteklius šiame regione lemia būtinybę vadovautis atsargumo principu grindžiamu požiūriu ir sukurti atitinkamas tarptautines priemones, kuriomis būtų užtikrintas ilgalaikis Arkties atviros jūros išteklių išsaugojimas ir tausūs jų naudojimas;

46. pripažindamas, kad geresnės žinios apie Arktį yra itin svarbios siekiant tinkamai atremti visus iššūkius, ragina skatinti ir lengvinti tarptautinį visų suinteresuotųjų subjektų, veikiančių Arkties mokslinių tyrimų srityje, bendradarbiavimą mokslo ir mokslinių tyrimų srityje ir kurti mokslinių tyrimų infrastruktūrą; remia pirmaujančių Arkties mokslinių tyrimų institucijų bendradarbiavimą siekiant parengti integruotą Europos poliarinių mokslinių tyrimų programą pagal iniciatyvą „EU-PolarNet“, kuri apimtų tradicines ir vietos gyventojų žinias; atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija paraginta 2018 m. Europoje surengti tarptautinę Arkties mokslo konferenciją; pabrėžia sėkmingo bendradarbiavimo su Kanada ir JAV Atlanto vandenyno mokslinių tyrimų aljanse svarbą;

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

47. dar kartą ragina Komisiją įsteigti ES Arkties informacijos centrą Arktyje ir skirti tam užtektinai lėšų, kad būtų užtikrinta veiksminga prieiga prie informacijos ir žinių apie Arktį ir kad būtų skatinamas turizmas; pažymi, kad toks ES Arkties informacijos centras galėtų būti sujungtas su jau veikiančiais Arkties centrais ar kokia nors kita Arkties institucija, nes pasirinkus tokį sprendimą būtų labai smarkiai sumažintos sąnaudos;

48. ragina sistemingiau ir ilgesnį laikotarpį rinkti duomenis, gautus iš Arkties mokslinių tyrimų projektų; apgailestauja, kad pavienių projektų pasiekimai pranyksta tuo metu, kai pereinama nuo vieno finansavimo laikotarpio prie kito; ragina Komisiją planuojant Arkties mokslinių tyrimų programą po 2020 m. siekti tęstinumo;

49. palankiai vertina Komisijos paramą tam, kad Arktyje būtų nustatytos saugomos jūrų teritorijos; primena Komisijai ir valstybėms narėms apie tikslą kaip vieno iš darnaus vystymosi tikslų (DVT) siekti, kad būtų saugoma bent 10 proc. pakrančių ir jūrų teritorijų; vis dėlto pažymi, kad bet koks naujas pasiūlymas dėl šių klausimų turėtų būti susietas su Arkties valstybių diskusijos Arkties taryboje rezultatais; pabrėžia, kad saugomos jūrų teritorijos yra itin svarbios Arkties ekosistemų išsaugojimui; primena, kad planuojant, įgyvendinant ir valdant šias saugomas teritorijas reikia visapusiškai įtraukti vietos bendruomenes;

50. atkreipia dėmesį į kosmoso technologijų ir su kosmoso erdve susijusios mokslinių tyrimų veiklos, kuri yra būtina saugioms laivybos operacijoms, taip pat aplinkos stebėsenai ir klimato kaitos stebėjimui Arktyje, svarbą; ragina Komisiją, atsižvelgiant į savo komunikate Europos kosmoso strategija (COM(2016)0705) pripažintus Arkties regiono pokyčius ir bendradarbiaujant su Arkties tarybos narėmis, išnagrinėti galimybes šioje zonoje plačiau panaudoti ES būsimas ir esamas palydovines programas bei įgyvendinant vyriausybinių palydovinio ryšio (angl. GOVSATCOM) iniciatyvą atsižvelgti į naudotojų poreikius; šiuo požiūriu ragina visus suinteresuotuosius subjektus visapusiškai pasinaudoti Europos palydovinės navigacijos sistemos („Galileo“) ir Sąjungos Žemės stebėjimo ir stebėsenos programos („Copernicus“) teikiamomis galimybėmis;

51. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti ir remti Arkties atviros jūros saugomos jūrų teritorijos steigimą vadovaujantis pagal Konvenciją dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos (OSPAR konvencija) įsteigtos komisijos įgaliojimais, draudžiant į OSPAR konvenciją įtrauktuose aplink šiaurės ašigalį esančiuose tarptautiniuose vandenyse vykdyti bet kokią gavybos veiklą, įskaitant žuvininkystę;

52. ragina Komisiją remti iniciatyvas, kuriomis siekiama uždrausti naudoti dugninius tralus ekologiniu arba biologiniu požiūriu svarbiuose jūrų rajonuose (angl. EBSA) ir Arkties atviroje jūroje;

53. ragina užtikrinti, kad bet kokios verslinės žvejybos regione pagrindas būtų pagal naująją bendrą žuvininkystės politiką numatytą išsaugojimo tikslai ir kiekybinis tikslas atkurti ir išlaikyti išteklius virš rodiklio, kurį pasiekus galima užtikrinti didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį;

54. ragina ES būti lydere vykdant nereglamentuojamos žvejybos Arktyje prevenciją; mano, kad šis vaidmuo teisėtas, nes valstybės narės visais lygmenimis dalyvauja valdant Arkties regioną;

55. pabrėžia, kad ES žvejybos laivynas privalo nekelti pavojaus šio regiono biologinei įvairovei; palankiai vertina tai, kad, remiantis Biologinės įvairovės konvencija, Arkties regione yra nustatyti ekologiniu arba biologiniu požiūriu svarbūs jūrų rajonai, nes tai – svarbus procesas norint užtikrinti veiksmingą Arkties biologinės įvairovės išsaugojimą, ir pabrėžia, kad svarbu Arkties pakrantės, jūros ir sausumos aplinkoje taikyti ekosisteminio valdymo (angl. EBM) metodą, kaip pabrėžė Arkties tarybos Ekosisteminio valdymo ekspertų grupė; ragina valstybes vykdyti pagal Biologinės įvairovės konvenciją ir Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją prisiimtus įsipareigojimus ir sukurti Arkties vandens saugomų jūrų teritorijų ir jūrų draustinių tinklą;

56. labai pritaria tam, kad bet koks tolesnis verslinės žvejybos vystymas Arkties regione turi būti vykdomas laikantis su regionu susijusių tarptautinių susitarimų, įskaitant 1920 m. Špicbergeno salyno sutartį, ir paisant visų tokių susitarimų šalių teisių bei galiojančių istorinių žvejybos teisių;

57. ragina Komisiją išnagrinėti galimybes ir pateikti pasiūlymų dėl Arkties telekomunikacijų infrastruktūros, įskaitant palydovus, tobulinimo siekiant padėti vykdyti mokslinius tyrimus ir klimato stebėseną ir užtikrinti vietos plėtrą, navigaciją ir saugą jūroje;

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

58. pakartoja savo 2014 m. raginimą Komisijai ir valstybėms narėms taikant Tarptautinę konvenciją dėl teršimo iš laivų prevencijos (MARPOL konvenciją) ir (arba) vykdant uosto valstybės kontrolę, kaip reikalaujama pagal teisės nuostatas Antarktidą supančiuose vandenyse, imtis visų būtinų priemonių, siekiant aktyviai skatinti greičiau uždrausti naudoti mazutą ir vežti jį kaip laivų degalus laivuose, plaukiojančiuose Arkties vandenyse; ragina Komisiją įtraukti į savo rizikos, kuri kils didėjant navigacijos Šiaurės jūrų maršrutu mastui, tyrimą su aplinka ir klimatu susijusių riziką; kadangi nėra tinkamų tarptautinių priemonių, ragina Komisiją pateikti pasiūlymų dėl taisyklių, taikytinų į ES uostus įplaukiantiems laivams po kelionės per Arkties vandenį arba prieš ją, siekiant uždrausti naudoti ir vežti mazutą;
59. nekantriai laukia, kol 2017 ir 2018 m. įsigalios TJO poliarinis kodeksas, kuris padės pasiekti, kad navigacija Arktyje taptų saugesnė; pabrėžia, kaip svarbu sukurti bendrą avarinio pasitraukimo, evakuacijos ir gelbėjimo sistemą, skirtą jūroje dirbančiam personalui, kuri galėtų būti taikoma Arktyje esančioms platformoms ir laivams;
60. primena, kad pagal Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimą Islandija ir Norvegija įsipareigojo išsaugoti aplinkos kokybę ir užtikrinti tausų gamtinių išteklių naudojimą vadovaujantis atitinkamais ES teisės aktais;
61. atkreipia dėmesį į didėjantį Kinijos susidomėjimą Arkties regionu, ypač galimybėmis naudotis laivybos maršrutais ir šio regiono energijos ištekliams; atkreipia dėmesį į tai, kad Islandija ir Kinija sudarė laisvosios prekybos susitarimą ir ragina Komisiją atidžiai stebėti poveikį, kurį šis susitarimas gali turėti ne tik Islandijai priklausančios Arkties regiono dalies darniam ekonominiam vystymuisi, bet ir ES ekonomikai ir vidaus rinkai;
62. primena, kad pagal 2007 m. ES ir Grenlandijos žvejybos partnerystės susitarimą ES teikia Grenlandijai finansinę paramą atsakingai žvejybai ir tausiam žuvininkystės išteklių naudojimui Grenlandijos išskirtinėje ekonominėje zonoje užtikrinti;
63. ragina valstybes nares greitai ratifikuoti Tarptautinės konvencijos dėl atsakomybės ir kompensacijos už žalą, susijusią su pavojingų ir kenksmingų medžiagų vežimu jūra (HNS konvencija), 2010 m. protokolą ir prie jo prisijungti;
64. mano, kad įgyvendinant Arkties politiką itin svarbus parlamentų įsitraukimas ir glaudus parlamentų bendradarbiavimas Arkties klausimais, visų pirma su nacionaliniais atitinkamų ES valstybių narių parlamentais;
65. ragina vyriausiąją įgaliotinę ir Komisiją atidžiai stebėti klimato, aplinkos apsaugos, jūrų, socialinius ir ekonominius bei saugumo pokyčius Arktyje ir reguliariai teikti ataskaitas Parlamentui ir Tarybai, taip pat ir ES Arkties politikos įgyvendinimo ataskaitas;
66. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Arkties regiono valstybių vyriausybėms ir parlamentams.
-